



Patriyarkal Düzendeki Kadın Cinselliği

Female Sexuality in Patriarchal Order

Gamzenur AYDIN¹, Jade Cemre ERCİYES²

¹Istanbul Aydın Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Sosyal Bilimler Fakültesi, İstanbul
• gamzenuraydin@stu.aydin.edu.tr • ORCID > 0000-0003-4846-2266

²Istanbul Aydın Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Sosyal Hizmet Bölümü, İstanbul
• cemreerciyes@aydin.edu.tr • ORCID > 0000-0002-4186-8901

Makale Bilgisi / Article Information

Makale Türü / Article Types: Araştırma Makalesi / Research Article

Geliş Tarihi / Received: 20 Temmuz / July 2022

Kabul Tarihi / Accepted: 28 Kasım / November 2022

Yıl / Year: 2022 | **Cilt – Volume:** 2 | **Sayı – Issue:** 2 | **Sayfa / Pages:** 313-336

Atıf/Cite as: Aydın, G. ve Erciyas, J. C. "Patriyarkal Düzendeki Kadın Cinselliği" *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Kadın ve Aile Araştırmaları Dergisi* 2(2), Aralık 2022: 313-336.

Sorumlu Yazar / Corresponding Author: Gamzenur AYDIN

PATRİYARKAL DÜZENDE KADIN CİNSELLİĞİ

ÖZ:

Bu çalışmanın amacı, patriyarkal düzenin egemen olduğu Türkiye’de kadın cinselliğine bakış ve bu düzenin kadın cinselliğine olan etkilerinin incelenmesidir. Çalışma grubunu, İstanbul ilinden kolay ulaşılabilir, 18-50 yaşlarında 10 kadın oluşturmaktadır. Araştırma nitel yöntem ile yapılmış olup, e- görüşme tekniği kullanılmıştır. Çalışmanın veri toplama aracı olarak ise, araştırmacının geliştirip düzenlediği dokuz açık uçlu sorular oluşturmaktadır. Araştırma sonuçları ise, patriyarkal (ataerkil) düzenin kadın cinselliğini baskıladığı, sınırlandırdığı, bu olumsuzlukları din, ekonomik ve sosyal normlarla gerçekleştirdiğini belirtmektedir. Bütün bu olumsuzlukların kadınları cinsel yönden hem fiziki hem de psikolojik olarak olumsuz etkilediği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Sözcükler: *Cinsellik, Kadın, Patriyarka.*



FEMALE SEXUALITY IN PATRIARCHAL ORDER

ABSTRACT

The aim of this study is to examine the perspective of women’s sexuality in Turkey, where the patriarchal order is dominant, and the effects of this order on women’s sexuality. The study group consists of 10 women between the ages of 18-50 who are easily accessible from Istanbul. The research was carried out with a qualitative method, and the e-interview technique was used. As a data collection tool of the study, nine open-ended questions developed and organized by the researcher are constituted. The results of the research state that the patriarchal order repress and limits women’s sexuality and realizes these negativities with religion, economic and social norms. It has been concluded that all these negativities adversely affect women both physically and psychologically.

Keywords: *Sexuality, Female, Patriarchy.*



GİRİŞ

Patriyarkanın egemen olduğu kültürlerde cinsellik ideolojileri; toplumun merkezine erkeği koyan, ayrımcılık ile güç unsuru haline getiren; kadını ise yok sayan, küçülten ve baskı altına almaya çalışan erkek egemen bakış açısını aksettirmek-

tedir. Bu ideolojiler, erkekleri cinsellikte baskın kadınları ise itaatkâr olarak görmektedir. Cinselliğe dair oluşan patriyarkal düzen anlayışı erkeği cinsellikte güçlü, cinsel yönden gereksinimleri olan ve bu gereksinimlerini sömürü ile elde etmeye çalışan; kadını ise cinsel arzusu olmayan, cinsel açıdan uyarılması ve hoşnut edilmesi güç olan bir çerçevede sunar (Byers, 1996). Bu makale patriyarkal düzenin resmettiği kadın cinselliğini ortaya koyan bir tartışmayı yürütmeyi amaçlamaktadır. Bununla birlikte patriyarkal düzenin kadın cinselliğini etkilerinin incelenmesi de çalışmanın diğer bir amacını oluşturmaktadır. Çalışma İstanbul ili özelinde gerçekleştirilmiştir. Çalışma, toplumsal cinsiyeti içeren yaklaşımla ele alınmakta; çözümlenmesinde ise toplumsal cinsiyet ve patriyarka kavramlarının dâhil edilmesi önem arz etmektedir. Bu bağlamda patriyarkal düzen ve kadın cinselliği arasındaki ilişki nasıl değerlendirilmelidir, patriyarkal düzen kadın cinselliği üzerinde pozitif ve negatif şekilde etkiye sahip midir, eğer sahipse bu durumun altında yatan faktörler nelerdir?... gibi sorular araştırmanın cevap aradığı sorunlardır.

Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden olan fenomenoloji deseni kullanılmıştır. Ayrıca katılımcılara araştırmacılar tarafından geliştirip düzenlenerek yöneltilen dokuz açık uçlu sorularda, araştırılan konunun hassas bir konu olmasından ötürü katılımcıları daha özgür bırakmak hedeflenmiş ve bu hedef doğrultusunda e-görüşme tekniği kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini ise kolay ulaşılabilir (convience) örnekleme yöntemi ile seçilmiştir. Çalışmanın örneklemini 2022-2023 yıllarında, İstanbul’ da yaşayan, 18 yaşından büyük olan, araştırmaya gönüllü olarak katılmayı kabul eden ve kolay ulaşılabilir olan 10 kadın birey oluşturmaktadır. Makalenin ilk bölümünde patriyarka kavramının kadınlarla ve cinsellik ile olan ilişkisine değinilmiş, ikinci bölümünde makalenin yöntemi ele alınmış. Makalenin yönteminden sonra ise görüşme formları neticesinde alınan bulgular doğrudan ve araştırmacıların yorumları ile sunulmuştur. Makalenin son bölümünü kapsayan dördüncü bölümde ise elde edilen bulgular doğrultusunda sonuç ve öneriler kısmına yer verilmiştir.

Patriyarka ve Kadın

İnsanlık tarihi cinsellik, beden algısı ve toplumsal statü bağlamında cinsiyete dayalı ayrımcılıkla şekillenmiştir. Tarihin farklı dönemlerinde ve farklı toplumlarda cinsiyete dayalı oluşan roller ve bu rollere dair beklentiler kadının ve erkeğin birbirlerine göre “toplumsal statüsünü” ve “gündelik hayatın politikasını” belirlemiştir. Doğurganlık temelinde ilk başlarda kadının iktidarında olan toplumsal düzenin, yerleşik hayata geçilmesi, nüfusun artış göstermesi ve tarımsal hayatın yoğunlaşması, hayvanların evcilleştirilmesi ve en önemlisi bütün bunlara erkeklerin sahip olması ile erkeğin iktidarının başlamasına zemin hazırladığı tartışılmaktadır (Bebel, 1996: 61). Zaman içinde, toplumda meydana gelen değişim ve gelişimler diğer birçok alanda olduğu gibi kadın ve erkek arasındaki ilişkinin de başkalaşma-

sına sebep olmuştur. Tarihsel anlamda beden-ruh ikiliği içinde ikincil konumda görülen bedenin birincil konuma geçtiği modern döneme geçişte kadınının ve kadın bedeni ile cinselliğinin baskı altında kaldığı bir toplumsal yapı ortaya çıkmıştır (Engels, 2003: 154-155).

1970’lerde ikinci dalga feministler bu toplumsal yapının temelde, erkeklerin iktidar sahibi olduğu patriyarkal (ataerkil) düzene dayandığı argümanını sunmuşlardır. Patriyarka (ataerkillik) kısaca erkeğin yönetimi, erkeğin ailedeki diğer bireylere üstünlük kurması anlamına gelir. Ancak yaşanan gelişmeler erkeğin üstünlüğünün sadece aile içinde kalmasına izin vermemiş diğer bütün alanlarda da (din, siyasi, sosyal, kültürel vb) hızla yayılmaya devam etmiştir.

Bu sebeple patriyarka, erkeğin aile içindeki üstünlüğünü belirttiği gibi aile dışındaki üstünlüğünü de belirten bir kavram olmuştur (Heywood, 2013: 239). Patriyarkal kelimesi feminist Kate Millet ve Sylvia Walby (1997) tarafından ortaya atılmış ve sıklıkla kullanılmaya başlanmıştır (Sancar, 2016: 24). Ortaya atıldığı ilk andan itibaren farklı tanımlamaları mevcuttur. Sylvia Walby, “Theorising Patriarchy (Ataerkil Sistemi Kuramsallaştırmak)” adlı kitabında patriyarkal düzeni, “erkeklerin kadınlar üzerinde egemen olduğu ve kadınların ezildiği ve sömürüldüğü toplumsal yapılar sistemi” olarak tanımlanmıştır. Patriyarkal ise burada bahsedilen toplumsal yapılar sisteminde, erkeğin sadece aile içinde kalmadığını, toplumun her alanında hüküm sürdüğünü belirtir (Walby, 2016: 39). Max Weber patriyarkalı, erkeklerin evdeki üstünlüğü ele almalarını ve bu üstünlüğünü sosyal diğer başka konumlarda da referans göstererek kullanmalarını belirterek açıklamıştır (Weber, 2014: 348).

Ancak bu kavram Weber’in açıklamalarıyla sınırlı kalmayıp, diğer sosyal bilimcilerle birlikte değişim göstermiştir. Marshall (1985:96) ise patriyarkalı, babanın egemenliğine dayandırmıştır. Kelimenin ortaya çıktığı ilk yıllarda, yalnızca babaların ve kocaların otoritesi üzerine kurulduğunu gösterse de günümüzde erkek iktidarının çok daha genel bir anlamı olduğunu belirtir. Bütün bu tanımlar gibi Mitchell’in (1985:96) yorumunda patriyarkal düzen, “erkeklerin kendi iktidarını kurup, denetimi ellerinde bulundurdukları cinsel politikanın adıdır ve patriyarkal düzenin hüküm sürdüğü bütün toplumlarda cinsiyetçiliği de beraberinde getirmektedir.” Patriyarkal düzen kadınlar tarafından çok başkaldırı görmüştür. Bütün bu başkaldırlara nazaran o kadar kuvvetli ve dirençli bir düzendir ki onu yıkmaya çalışanları elinden geleni yaparak bastırmayı her zaman başarmıştır (Bourdieu, 2015: 88-89).

Patriyarka ve Cinsellik

Patriyarkal düzenin kadınları etki altına aldığı bir başka konu da cinselliktir. Cinsellik, psiko-fizyolojik bağlamda biyolojik cinsiyet, toplumsal cinsiyet, amaç olarak ya da doğal bir aktivite olarak cinsel davranış ve üreme ile ilgili bir kavramdır (Person 2017). Biyolojik cinsiyet, kromozomlar, üreme organları, hormonlar ve ergenlik döneminde gelişen, tüylenme gibi ikincil cinsiyet belirleyici karakteristiklere dayanarak kişilere atanan cinsiyet kavramıdır. “Ataerik ideoloji, erkekler ve kadınlar arasındaki biyolojik farklılıkları abartır, erkeklerin her zaman baskın veya eril rollere sahip olduğundan ve kadınların her zaman ikincil veya dişil rollere sahip olduğundan emin olur” (Sultana 2012: 3). İçinde yaşanan toplumlarda baskın erkek grubu tarafından değer gören ve kabul edilen değerler eril bireylerde “zekâ, güç, etkinlik” ve dişil bireylerde “cehalet, uysallık, erdem” gibi karakteristikler olarak tanımlanırken, “genç oğlan saldırgan olmaya, genç kız saldırganlığını bastırmaya teşvik edilir. Bu doğrultuda uyguladığı baskıları unutan toplum, saldırganlığın testislerden kaynaklandığı, edilgenliğin yalnızca dişil olduğu ve diğer tüm mizaç özelliklerinin de biyolojik olduğu sonucuna varır” (Fortier, 1975: 278). Aslında erkeklik ve dişilik biyolojik olarak verili değerlerdir, daha ziyade uzun bir tarihsel sürecin sonucudur (Sultana 2012: 5).

Toplum, kişinin cinsiyet kimliğini atar ve oluşturur. Kişi ileriki hayatında deneyimleri ve yaşantıları sonucunda patriyarkal düzene dayalı toplumun ona kabullendirdiği rolleri tekrar kurmaya çalışır. Ancak yine bu düzen, kişinin ileriki hayatında edineceği rolleri de biçimlendirecektir (Kandiyoti, 2011). Patriyarkal düzeni anlatırken bu düzenin kişiye biçtiği toplumsal cinsiyet rollerini de açıklığa kavuşturmak gerekmektedir. Berktaş (2003: 30) toplumsal cinsiyet rollerini “belirli bir zamanda belirli bir toplumda cinsler için uygun olduğu varsayılan davranışların kültürel tanımı” olarak açıklamıştır. Thebaud (2005: 16) ise toplumsal cinsiyeti “Toplumsal cinsiyet sistemi, erili ve dişili kültürel olarak tanımlayan ve böylece cinsel kimliği şekillendiren düşünceler ve temsiller sistemiyle birlikte toplumsal roller kümesidir” şeklinde tanımlamıştır. Burada bahsedilen roller, erkeğe hayatlarında gerekli özgürlüğü tanıırken, kadını ise erkeğe göre sınırlandırmıştır.

Patriyarkal düzen, kadının üzerinde bu denli yoğunlaşan baskıyı “din ve töre” adıyla devam ettirmektedir. Atabek (1989: 57), dinin ve törenin kadının üzerindeki zorlayıcı baskısını, “kadının zayıflığı ve gerililiği yüzyıllar sürecinde bir toplumsal dogma, yıkılmaz bir dünya görüşü haline getirilmiş ve bunun üzerine bedeni, ruhi ve ahlaki bir baskı sistemi inşa etmiştir” sözleriyle açıklamıştır.

Patriyarkal düzen içerisindeki cinsellik, zorlayıcı heteroseksüelliği ve kadın cinselliğini denetim altında tutmayı içerir. Bu düzen kadının cinsel davranışını, erkeğin istek ve ihtiyaçlarını gidermeye odaklanmaya zorlar. Aynı şekilde evlilik dışındaki kadın cinselliğine büyük ölçüde sınırlamalar getirir. Bu sınırlamaları

özellikle ahlaki değerler algısı üzerinden gerçekleştirir. Kadının bedenini ve cinselliğe yönelimini kontrol altında tutmayı hedefleyen sistem, bu durumu kadının davranışlarıyla, kıyafetleriyle, en önemlisi kültürü ve dini ile yapmayı amaçlar (Bhasin, 1993: 8). Patriyarkal düzenin kadın cinselliği vurgusuna birçok bakış açısı mensuptur. Bu konuda Catharine McKinnon (1992) kadın cinselliğinin eşitsizliğine odaklanarak, bu eşitsizliğin toplumsal cinsiyetin göbeğinde yer aldığını vurgular. Burada bahsedilen eşitsizlik toplumca güçsüz olana yöneltilmekte ve aynı zamanda güçlü olana yani erkeğe hak ve otorite sağlamaktadır. Erkeğe sağlanan bu imtiyazlar aynı zamanda kadını yönetme hakkına sahip olduğunu düşündürmektedir. Kadına kalan kısım ise zevk adı altında ezilmek ve boyun eğmek olmaktadır. (McKinnon, 1992: 115)

“Erkeklerin dişiler üzerindeki kontrolünün nihai amacı üretilir: erkekler, kadın cinselliği ve kadınların ürettiği yavrular üzerinde kontrolü sürdürmek için kadınları zorlar, kısıtlar ve onlara hükmeder... erkeklerin dişiler üzerindeki kontrolünün altında yatan nihai yaptırım genellikle: erkek kontrolüne direnen kadınlara maliyet yüklemek amacıyla fiziksel güç veya şiddet kullanımınıdır” (Smut, 1995: 22).

Üreme konusuna bakıldığında erkeği ön plana çıkaran patriyarkal düzende, kadının doğurganlığı ve evdeki sorumlulukları erkeğin yanında hiç sayılmaya başlanmış olduğu, bu durumun kadının değersizleştirilmesini sağlayan bütün etkenlerin oluşmasına zemin hazırladığı görülmektedir. Tarihin ilk yıllarında önemli bir özellik olarak görülen doğurganlık sıradanlaştırılmış, bu durum bir vazife olarak kadına yüklenmiştir. Kadının değersizleştirilmesi bununla kalmamış, kadın erkeğin zevk aracı olarak kullanılmıştır. Bu durum kadının bedeninin alınıp satılabileceği bir mülk haline getirmesine olanak sağlamıştır (Engels, 1987: 62). Poggi (1981) ve Grant (1993) kadının bedeninin doğuracağı çocuk sayısını veya kürtajı belirleyenlerin yine erkek olduğunu belirterek, tacizlerin ve tecavüzlerin erkeğin kadın bedeni üzerindeki haksız davranışları olduğunu vurgular (Demir, 2014: 68). Çaha (1996) ise patriyarkal düzendeki kadın cinselliğini, düzenin oluşum sürecinde kadının, erkeğin cinsel nesnesi olduğunu belirterek açıklar (Aktaş, 2013: 63).

Patriyarkal düzenin hüküm sürdüğü toplumlarda kadın cinselliği tabulara bürülüdür. Kadının bedeni ve cinselliği her koşulda kontrol altında tutulmaya çalışılmaktadır. Bazı toplumlarda bu kontrol, kadına aksettirilen bekâret ve namus kavramlarıyla yapılırken, bazı toplumlarda ise, zorbalıkla, cinsel tacizle veya baba faktörüyle sağlanmaya çalışılır (İnceoğlu & Kar, 2010: 138). Erkek egemenliğinin hüküm sürdüğü toplumlar, kadınların bedenlerini ve cinselliklerini ellerinden alarak onlara herhangi bir söz hakkı vermemektedir. Bu toplumun parçası olan bireye, bu durumun normallliğini aşılıyarak, kadının mutlak amacının erkeğe hizmet etmek ve mutlu etmek olduğunu belirtmektedir. Aynı şekilde bireye, kadın cinselliğinin yalnızca evlilik ile mümkün olduğunu ve buradaki cinselliğin ise ko-

casının ihtiyaç ve isteklerini gidermek amacıyla oluşması gerektiği öğretilmektedir (Komut, 2011: 89). Toplum nedeniyle cinselliklerini baskı altında yaşamaya çalışan kadınlar, cinsel sağlık veya cinsel eğitim açısından eksik kalmaktadır. Bedenlerini tanıyamadıkları gibi, ihtiyaçlarını ve isteklerini bilmeden veya gizleyerek yaşamaya çalışmaktadırlar (İlkkaracan,2003: 12-13).

Kadınların cinsellikleri konusunda yaşadığı bu ayrımcılıklar cinselliklerini özgürce yaşamalarına engel olmaktadır. Kadın cinselliğinin bu kadar baskılanması veya engellenmesi ise bireye cinsel sağlık veya psikolojik problemler olarak olumsuz şekilde yansımaktadır (Kaya & Aslan, 2015).

Türkiye’de, kadınların özgürleşmesine yönelik süreç Cumhuriyet Döneminde başlamış ve önce eğitim odaklı ilerleyerek kadınları sosyal yaşamın neredeyse bütün alanında erkeklerde eşit konuma getirmeyi amaçlamıştır. Her ne kadar Türkiye bu açıdan şanslı bir devlet olsa bile kimileri bu yenilikleri yetersiz bulmuştur. Bütün bu görüşlere nazaran Türkiye’de yaşanan kadınlara yönelik değişimlerin bütün ülkede etkili olduğunu söylemek imkânsızdır. Kadınlara verilen gücün yanında kendi gücünü yitirdiğini düşünen erkek ise bu çalışmalara set çekmeye çalışmaktadır. Kadının güçlenmesini kabul edemeyen erkek, aile içi şiddetten, kadın cinayetleri ve törelere kadar bu süreci sabote etmiştir. Bu bağlamda, Türkiye gibi patriyarkal düzenin geleneksel değerler, inanç ve kültürel yapıya dayanarak kendini var ettiği toplumlarda kadın cinselliği tüm bu bahsedilen baskılama ve kontrol altına alma süreçlerinden nasibini almaktadır (Sancar, 2004: 14). Bu çerçevede gerçekleştirilen araştırma, patriyarkal düzende kadının cinsiyete dayalı cinselliği nasıl algıladığı ve cinselliği nasıl deneyimlediği sorularına odaklanmaktadır. Nitel araştırma modelinde gerçekleştirilen araştırmanın yöntemi bir sonraki bölümde sunulmuştur.

YÖNTEM

Sistematiik çalışmalarda bilgiyi toplama, toplanan bilgiyi inceleme, açıklama ve raporlama araştırma desenleri ile mümkündür. Aynı zamanda bahsedilen bu araştırma desenleri araştırmayı yapacak bireye çeşitli bakış açıları da sunmaktadır. Araştırma desenleri, bireylerin çalışmaları boyunca gerekli yöntemleri belirlemelerinde ve çalışmaların bitiminde ise analizlerini doğru şekilde yapmaları hususunda araştırmacılara yardımcı olurlar (Creswell & Clark, 2007). Bu bölümde araştırmanın modeli, örnekleme, veri toplama araçları, görüşme süreci, verilerin analizi, geçerlik ve güvenilirlik hakkında bilgilere yer verilmiştir.

Araştırma Modeli

Bu araştırmada, patriyarkal düzenin egemen olduğu toplumlardan biri olan Türkiye’de kadın cinselliğini sorgulama ve anlama amaçlanmıştır. Bu amaç doğ-

rultusunda yapılan teorik araştırma, nitel bir araştırma modeli olan fenomenolojik desen ile desteklenmiştir. Nitel sözcüğü, bir durumun ya da bir olayın hangi özellikler belirttiğini veya nasıl oluştuğunu anlatan ve bu durumun varlıksal özelliklerini belirten soyut bir kavramdır (Kuş, 2012: 106). Nitel araştırmalar en yalın haliyle, sözcükler, imgeler, resimler... gibi istatistiksel olmayan bilgilerin toplanması hedeflenen araştırmalardır (Christensen vb., 2015: 401). Değişkenlerin saptanması ve aralarındaki bağlantının bulunmasını hedefleyen nicel çalışmalardan farklı olarak, nitel çalışmalar, duyuların, davranışların ve süreçlerin daha iyi kavranmasını sağlar (Glesne, 2013: 53). Çalışmada katılımcıların daha serbest bırakılması ve araştırılan konudan ötürü katılımcıların kendilerini daha iyi ifade etmelerini sağlamak amacıyla, verilerin toplanması nitel görüşme tekniği kullanılmıştır. Bu hususta araştırmacının geliştirip düzenlediği ve katılımcılara elektronik ortam ve silesiyle yönlendirdiği yapılandırılmış görüşme formları kullanılmıştır.

Örneklem

Bu çalışmada kolay ulaşılabilir örnekleme yöntemi kullanılarak örneklem seçilmiştir. Çalışmanın örnekleme seçilirken, belirli kriterlere uyan bireylerle araştırmanın yürütülmesi hedeflendiği için kolay ulaşılabilir örneklem türlerinden kriter örneklem kullanılmıştır. Araştırmaya dahiliyet için aşağıdaki kriterler belirlenmiştir:

1. 18 yaşını doldurmuş ve 18 yaşından büyük olması
2. İstanbul ili sınırlarında yaşıyor olması

2021-2022 yılında bu iki kriteri karşılayan ve çalışmaya gönüllü katılmayı kabul eden 10 kadın birey ile görüşme gerçekleştirilmiştir.

Veri Toplama Aracı

Bu çalışmada veri toplama aracı olarak yazarlar tarafından geliştirilip düzenlenen, açık uçlu sorulardan oluşan yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır.

Çalışmanın konusu ile ilgili alanyazın taranarak, hazırlanan açık uçlu sorular oluşturulmuştur. Hazırlanan görüşme formundaki soruların, yalın halde olmasına, açık ve anlaşılır olmasına dikkat edilmiştir. Hazırlanan formda katılımcıların temel sosyodemografik bilgileri öğrenilmiştir. Görüşme formları katılımcılara elektronik posta üzerinden dağıtılmış ve katılımcıların sorulara yazılı olarak cevap vermesi sağlanmıştır.

Verilerin Analizi

Araştırmanın bu aşamasında, patriyarkal düzendeki kadın cinselliğini belirlemeye yönelik görüşlerin alınması için katılımcılara yöneltilen yapılandırılmış görüşme sorularına verdikleri yazılı olarak derlenen tüm cevaplar okunmuş ve düzenlenmiştir. Analiz edilen verilerin dikkat çekiciliğini arttırmak için elde edilen bulgulardan doğrudan alıntılar kod isimler (K1, K2, K3...) belirlenerek sunulmuştur. Araştırma bulguları, örneklemin sosyodemografik özelliklerden sonra 6 başlık altında derlenerek sunulmaktadır:

1. Cinsiyet ve Cinsellik Algısı
2. Cinsellik Hakkında Konuşmak
3. Cinsellik Bilgisi
4. Cinsel Sağlık ve Cinsel Eğitim
5. Cinsel Deneyim
6. Cinsel Talepler ve Cinsel İlgi-İlgisizlik

Geçerlik ve Güvenirlik

Bilimsel çalışmalarda en önemli kriterlerden biri olan ve aynı zamanda araştırılan problemin inandırıcılığını sağlayabilmek için kullanılan en yaygın iki unsur geçerlik ve güvenirlidir. Nitel araştırmalarda “geçerlik” ilkesi derlenen sistematik bulguların doğruluğunu içerirken, “güvenirlik” ilkesi bahsedilen bulguların tekrarlanabilirliği ile ilgilidir (Karataş, 2017: 82) Bu amaçla araştırmanın geçerlik ve güvenirliliğini en üst düzeye çıkarmak için bazı önlemler alınmıştır.

1. Araştırmanın inandırıcılığını yükseltmek için, geliştirilip düzenlenen görüşme formlarının hazırlanmasında gerekli alanyazın incelenmiş ve kavramsal çerçeve oluşturulmuştur.
2. Araştırmanın tutarlılığını yükseltmek için elde edilen veriler herhangi bir yorum içermeyen, anlatıların direkt alıntısı olarak paylaşılmıştır.
3. Araştırmanın amacının hassas ve Türkiye toplumunda mahrem bir konuyu içeriyor olması göz önüne alınarak, gönüllü onam alınırken araştırmanın hassasiyetleri ve kişilerin verdiği bilgilerin nasıl korunacağı ve aktarılacağı detaylıca anlatılmış, bu şekilde oluşturulan güven ilişkisine dayanarak katılımcıların sorulara samimiyetle cevap vermesi sağlanmıştır.

Etik Kurul İzin Bilgileri

Araştırma, “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında uyulması gereken bütün kurallara uygun hazırlanmıştır. Etik değerlendirme Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu tarafından 28.02.2022 tarihinde ve 2022/03 belge numarası ile yapılmıştır.

Etik Değerlendirmeyi Yapan Kurul Adı: Sosyal ve Beşeri Etik Kurul

Etik Değerlendirme Kararının Tarihi 28.02.2022

Etik Değerlendirme Belge Sayısı: 2022/03

BULGULAR

Araştırmaya katılan 10 kadının sosyodemografik özellikleri Tablo 1’de sunulmuştur. Araştırmaya katılan kadınların yaşları 18-50 arasında değişkenlik göstermektedir. Katılımcıların 8’i üniversite mezunu iken, biri ortaokul ve biri ilkokul mezunudur. Araştırma katılımcılarının mesleki bulgularını ise; 4 memur, 3 ev hanımı ve 3 özel sektör çalışanı oluşturmaktadır.

Tablo 1: Örneklemin Sosyodemografik Özellikleri

Katılımcılar	Yaş	Eğitim	Meslek
K1	24	Üniversite	Memur
K2	23	Üniversite	Mimar
K3	24	Üniversite	Bankacı
K4	25	Üniversite	Memur
K5	23	Üniversite	Memur
K6	24	Üniversite	Halk ve İlişkiler Sorumlusu
K7	25	Ortaokul	Ev Hanımı
K8	29	Üniversite	Memur
K9	43	İlkokul	Ev Hanımı
K10	48	Üniversite	Ev Hanımı

Cinsiyet ve Cinsellik Algısı

Araştırma kapsamında kadınlara kadın ve erkek cinselliği hakkındaki düşünceleri sorulmuştur. Bu soruya çoğu katılımcının yaşandığı Türkiye toplumunu ve patriyarkal düzeni baz alarak cevap verdiği görülmektedir. Katılımcılar, kadın ve

erkek cinselliği arasında gözle görülür, büyük bir fark olduğunu dile getirmektedir. Ancak bu farklılığın nereden kaynaklandığı sorulduğunda katılımcılar değişik ama birbirine yakın sebepler sunmuşlardır.

Kavramsal çerçevede sunulan patriyarkal düzenin kadını erkeğin cinsel nesnesi olarak görmesi ve kadın cinselliğinin erkeğin arzu ve zevkine dayanması, araştırma katılımcılarının anlatılarında karşımıza çıkmaktadır:

K5: “Biz ve bizden bir sonraki nesil kadın ve erkek cinselliğinin eşit olduğunu düşünse de aslında hiçbir zaman bu eşitlik söz konusu değil, bunu biliyorum. Kadınlar cinselliklerini bile erkeklere göre yaşamak zorunda. Örneğin, erkeklerin gözünde kendisi sevişmek isterse bu olmak zorunda, kadın buna hayır diyemez çünkü kadının amacı zaten erkeğe köle olmak. Aslında iki tarafında cinsellikten alacağı duygular aynı ancak erkekler kendilerini her konuda olduğu gibi bu konuda da üstün gördükleri için kadınların ne hissettiklerini veya ne istediklerini hiç önemsemiyorlar. Bu galiba atalarımızın bize mirası.”

Bazı kadınların sorulara verdikleri cevaplarda patriyarkal düzenin ahlak üzerinden kadın cinselliği üzerinde kurduğu baskının cinsellik algısı ve deneyimini şekillendirdiği örneklendirilmektedir. Örneğin K2, erkeklerin cinselliklerini özgürce yaşarken kadınların baskılandığını, bunun din üzerinden şekillendiğini ve kadınların namus kavramının taşıyıcısı olarak görüldüğünü belirtmektedir. K4 ise yine durumu müslümanlık ve kadınların günahkarlığı ile ilişkilendirmekte, “Kadın kısmının bedeni ona ait bile sayılmaz o beden ya babalarınındır ya da kocalarının” sözleriyle durumun geçmişten günümüze şekillendiğini, kadının medeni durumunun tecavüz edildiği durumlarda erkeğin alacağı cezayı etkilediğini aktarmaktadır. Bir diğer katılımcı ise kadın cinselliğinin tabulaştırılmasından kaynaklı olarak kadınlar tarafından bilinmediğine ve bunun yarattığı cinsel sorunlara değinmektedir:

K3: “Cinsellik kadınlar için evlenmeden önceye kadar bir bilinmezliktir. Ama erkekler için ergenlik çağından itibaren bilmesi ve öğrenmesi için zorunluluk gerektiren bir durum gibi davranılmaktadır. Yani kadının erkeği mutlu etmesi gerektiği düşünüldüğü için kadınlar nasıl tatmin olması gerektiğini bilmiyor ve bedenini tanıyamıyor. Aynı şekilde erkekler de sadece kendilerinin tatmin olmasının yeterli olduğunu düşündüğü için erken yaştan itibaren buna odaklı büyüyorlar.”

Katılımcılara içinde yaşanılan toplum ve kültüre göre cinsel birliktelikleri nasıl değerlendirdikleri sorulduğunda ise bu soruya değişik bakış açılarıyla cevap verdiği görülmektedir. Bazı anlatılarda cinselliğin sevgi belirten bir eylem olduğu belirtilirken, bazı anlatılarda ise cinselliğin kadınlar için görev niteliğinde olduğu belirtilmektedir.

K9: “Ben yaşadığım toplum içinde cinsel birliktelik olduğunu çok düşünmüyorum. Ortada sadece erkekler için var olan bir cinsellik var, biz kadınlar için böyle bir şey yok. Bizim cinsellikteki amacımız erkeğimizi mutlu etmek. Varsa yoksa erkeğin mutluluğu. 43 yaşındayım ve şimdiye kadar kocamın yatakta hiç beni düşündüğünü hatırlamıyorum. Genelde kendi keyfi. Eskiden ilk evlendiğimiz yıllarda bir problem görmezdim. O ne zaman isterse o zaman onunla birlikte olurum yine o ne zaman sonlandırmak isterse o zaman bitirirdim ama içinde hep bir şeylerin yarım kaldığı hissedirdim. Tabi o zamanlar çocuktuk, cahildik bilmezdik.

Baba evinde hep annenin babamın isteğini yerine getiren bir robot olduğunu gördüğümüz için bizde evlendiğimizde öyle yaptık. Erkeği mutlu et bide çocuk doğur sende iyi kadın yok biz böyle yetiştik ama insan sonralarda anlıyor bu işin iki taraflı olduğunu. Belli bir yerden sonra kocanla yatmak bile iş gibi geliyor. Huzursuzluk çıkmasın diye de uzun bir süre bu işi yapmak zorunda kalıyor insan yani anlayacağımız içinde yaşadığımız toplumda kadın cinsellikte bile erkeğin kölesi olmuş durumda. Erkek sefayı kadın cefayı...”

Bir başka anlatıda ise katılımcı, patriyarkal düzenin yarattığı cinsellik algısından farklı olarak cinselliğin, kadının (kendisinin) beğenisiyle oluşabileceği ve sürdürülebileceğine dair bir paylaşımına yer vermiştir:

K8: “Ataerkil düşünceye hapis olmuş bir toplum... Bizden yaşça büyük insanlara bu soru sorulsaydı galiba cinselliğin yegane amacının erkeğe hizmet etmek olduğunu söyleyeceklerine eminim. Bununla da sınırlı değil üstelik kadının evlenmeden olan birlikteliklerine iffetsiz diyen bir toplumuz. Sorsanız çoğu insan evlenmeden birisiyle yatmak istemez çünkü bu biz kadınlar için yasak bir şey. Benim birisiyle sevişmem için evlenmek gibi düşüncelerim hiç olmadı. Karşımdaki insana kör kütük âşık olmam da gerekmez. Benim için cinsellik çok daha farklı bir boyut ya da eskiden öyleydi. Bir mekânda bana çok çekici gelen bir erkek varsa ve bende ona çekici geliyorsa bu duyguyu neden hiçe saymalıyım olarak düşünürdüm. Bahsettiğim tek gecelik ilişki değil aslında bana çekici gelen bir erkek varsa ve yatakta iyiyse buna onunla devam etmek zevkimi ikiye katlardı.”

Cinsellik algısı konusunda farklı bakış açıları olmasına rağmen verilen cevapların çoğunun ortak noktası, ülkemizdeki kadın cinselliği üzerine koyulmuş yasaklar, kurallar ve ülkemizin kadına biçtiği roller olduğu görülmektedir. Bu da algının patriyarkal düzende şekillendiği ve kadınların bunun az çok farkında olduğunu ortaya koymaktadır.

Cinsellik Hakkında Konuşmak

Cinselliğin bilinmemesi ve toplumsal bir tabu olması cinsellik hakkında kadınların konuşmasını da etkilemektedir. Katılımcılara cinsellikle ilgili konuları kiminle konuşuyorsunuz ve bu konuda sıkıntı yaşıyor musunuz sorusu sorulduğunda verilen cevapların çoğu; kimseyle konuşmayı tercih etmiyorum, bu konuyu dillendirirken utanıyorum, insanlara bu konuda herhangi bir şey danışırken beni yargılamalarından korkuyorum veya en yakın kadın arkadaşlarım dışında kimseyle konuşmıyorum... şeklinde olmuştur.

K1: “Bu konuları genellikle kendime yakın gördüğüm kız arkadaşlarımla konuşmayı tercih ediyorum. Zaten eğer kadınsan bu konuyu konuşabileceğin başka kimsen olmuyor. Bazı durumlarda kadın arkadaşlarımla bile konuşurken çekingen davranıyorum. Çünkü bulunduğumuz toplumda değil cinselliği konuşmak aklımızdan geçirmenin bile zor olduğunu düşünüyorum hele ki kadınsan.”

Aile ve ailedeki kadınlar ise cinsellik konusunun konuşulabilecek bireyler olarak görülmemektedir, bu da cinselliğin kültürel tabu olması ve ahlak ile ilişkilendirilmesi ile yakın ilişkilidir.

K7: “Bu konu insanın annesine bile utana sıkıla sorabileceği bir konu. Genelde çok konuşmak istemiyorum ama önemli bir problemim ya da merak ettiğim bir konu varsa en yakın kız arkadaşlarıma danışıyorum. Evet, bu konuda sıkıntı yaşıyorum. Yakın arkadaşlarım bile olsa bir şey soracaksam utanıyorum karşımdaki insanı tanısam bile acaba hakkımda kötü bir şey düşünür mü diye geçiriyorum aklımdan.”

Yine K6’da cinselliğin namahrem bir konu olduğunu belirtmekte ve aile ile konuşmanın zor olduğunu ancak akranlarla konuşurken de ne düşünürler kaygısı olduğunu aktarmaktadır.

Cinsellik Bilgisi

Katılımcılara cinsellik konusunda elde ettiği bilgilerin nereden öğrenildiği sorulmuş ve bu soruya benzer şekilde tasarlanmış olan “Cinsellik ile ilgili çevrenizden edindiğiniz bilgilerin doğruluğuna inanıyor musunuz? Bu bilgilerin cinsel yaşamınız üzerinde herhangi bir etkisi bulunuyor mu? Nasıl bir etki?” sorusu yöneltilmiştir. K1 anlatısında çevresinden edindiği bilgilerin doğruluklarına ne denli inandığını bilmediğini belirtmiş ancak cinsel hayatını bu bilgilere göre düzenlediğini vurgulamıştır. Ona göre çocukluktan kulaktan dolma bilgilerle öğrenilenin cinsel yaşamı şekillendirmesi “korkunç” bir durumdur ve tüm bu süreç utanç duygusu, ahlaksız olma duygusu ile içiçe geçmiştir:

K1: “Sana ait bir şey var ancak senin dışında bu konuda herkes söz hakkına sahip olabiliyor. Bu bilgilerin doğruluğunu cinsel hayatımla test ediyorum demek mümkün. İlk cinsel deneyimimle şu anki deneyimlerimin arasında gerçekten büyük farklar var. Hiçbir şey bilmeden bir cinsellik yaşıyorsun ve elinde sadece sana anlatılan saçma sapan bilgiler oluyor bu da cinsel hayatımı bence özellikle kadınların baya kötü etkiliyor yani ben öyle düşünüyorum.”

K1’in anlatısına kısmen benzer nitelikler taşıyan bir başka anlatı ise K9’un anlattıklarında karşımıza çıkmaktadır. K9 çevresinden edindiği bilgilerin doğru olduğunu düşünmediğini belirttiği anlatısında, K1 gibi bu bilgilerin cinsel hayatı üzerinde etkisi olduğuna dikkat çekmektedir.

K9: “Hayır doğru olduklarını düşünmüyorum ama doğru olduklarını düşünerek bu yaşıma kadar geldim. Bize öğretilen şekilde yaşadık hayatlarımızı, cinsel hayatlarımızı da öyle. Cinsel yaşamım üzerinde de etkisi oldu. Bize öğretilen koca ne isterse o olur olduğu için cinsel hayatımda hep onun isteklerine göre şekil aldı. İstemediğim zamanlarda yapmak zorunda olduğum bir eylem oldu cinsellik. Çocuk için zoraki bir araçtı.”

Soruya verilen yanıtlar arasında bu bilgilerin kişiden kişiye farklılık gösterdiğini savunan başka bir anlatıda da mevcuttur.

K3: “Bilgilerin doğruluğu konusunda şöyle düşünüyorum. Her kadının partneriyle yaşadığı deneyimlerinin farklı olduğunu düşünüyorum. O yüzden her ilişki için geçerli olduğunu düşünmüyorum. Ama deneyimlerimizi aktarma konusunda çekingen davrandığımız için öğrendiğimiz şeyler birazcık korkutucu olabiliyor. Yani en basitinden ilk ilişkiye girildiği zaman erkeğin zevk aldığı durumda kadınların acı çektiği bilgisi günümüzde çok yaygın ve doğal olarak bu kadınlar üzerinde büyük bir panik yaratıyor. Bu bilginin doğru olduğunu düşünmüyorum en azından benim için geçerli değildi. Bu sebeple bu bilgilerin doğruluğuna inanmıyorum. Kadınları diğer şeylerde olduğu gibi bu konuda da manipüle etmek için uydurulmuş şeyler olduğunu düşünüyorum.”

Görüldüğü gibi çoğu katılımcının ortak cevabı “doğruluklarına inanmıyorum ancak buna göre hayatımı şekillendiriyorum” şeklinde olmuştur. Yine katılımcılara bu bilgilerin cinsel yaşamları üzerinde bir etkileri olup olmadığı sorulduğunda ise çoğu katılımcının verdiği cevap “cinsel hayatım üzerinde etkisi var” şeklinde olduğu görülmektedir.

Cinsel Sağlık ve Cinsel Eğitim

Katılımcılara cinsel sağlık hakkında ne kadar bilgili oldukları sorulduğunda verilen cevaplar, 2 tanesi herhangi bir bilgim yok, 3 tanesi az da olsa bir bilgiye

sahibim ve 5 tanesi ise yetersiz şekilde yanıtlamıştır. K10 anlatısında cinsel sağlık hakkında sahip olduğu bilginin oldukça yetersiz olduğunu belirterek, kendisinde var olan bilgileri ise çevresinden edindiğini “ sağdan soldan duyduğunu” vurgulamaktadır. K10 gibi K1’de cinsel sağlık hakkında kendini oldukça yetersiz gördüğünü belirtmiştir. Tabulara bürülü bir toplumda yaşadığını, bundan kaynaklı olarak cinselliğin rahatça dile getirilmediğini belirten bir başka anlatı ise K6’nın alıntısıdır. K6’nın anlatısında dikkat çeken bir diğer nokta ise, erkeklerin herhangi bir aile üyesinden bu bilgileri rahatlıkla öğrenebileceği vurgusudur ancak cinsellik kadınlar için tabu olduğundan bilgi edinme ve paylaşımın sınırlanması gerekmektedir çünkü ona göre aksi takdirde damgamala ile karşılaşmak mümkündür. K6’nın anlatısı ile özdeşlik gösteren K2 ise K6 gibi erkeklerin cinsellik konusunda bilinçlendirilerek büyüdüğünü, kadınların ise bu konuda problemler yaşadığını belirtmektedir.

K2: “Erkekler çocukluğundan itibaren bilinçlendirilerek büyürken ben ailemden bir kadına sorsam dahi onunda eksik olduğunu görüyorum. İnternette araştırılmaya çalışıldığında yüzlerce bilgi var ve hangisinin doğru olup olmadığı konusunda emin olamıyorum. Ya da kadın cinselliği hakkında herhangi bir kitap temin etmeye çalışsam erilliğin oraya da hâkim olduğunu görüyorum. Kadınlara yönelik sağlık ocaklarında ya da belediyelerde buna dair bilgilendirme araçlarının da çok kısıtlı olduğunu düşünüyorum. Açıkçası doğru bilgilere nereden ulaşacağıma dair bir fikrim yok bu yüzden kendimi yetersiz görüyorum.”

K4’de K6 ve K2’ye yakın bir tutum içinde kendini bilgi yönünden yetersiz olarak tanımlamakta ve kadınların bu konuda utanç ve ayıp duygusuyla yetiştirildiğini söylemektedir. Katılımcılara yukarıda aktarılan soruya ek olarak “Ülkemizdeki cinsel sağlık ve cinsel eğitim hakkında ne düşünüyorsunuz?” sorusu yöneltilmiştir. Alınan cevapların neredeyse çoğu “yetersiz” şeklindedir.

K5: “Yetersiz. Ergenlik çağında okullarımıza MEB tarafında yetkililer gelirdi. Kız ve erkek öğrencileri ayrı ayrı salonlara toplarlardı. Orada da sadece gösterilen ped kullanımı olurdu. Yani dağıtılan kitapçıkların içerisinde de yeterli bilgiler yoktu. Seminerlerden çıktıktan sonra erkek arkadaşlarımız gülerken bizler pedlerimizi çantamıza nasıl koyup gizleyeceğimizi düşünürdük. Gizlenmesi gereken bir şeymiş gibi anlatılırdı. Başka eğitimlerin olduğunu hatırlamıyorum. Anlatılan şeyleri de sadece utanmamıza ve sıkılmamıza neden oluyordu.”

K1 cinselliğin konuşulmasının bile yasak olduğunu belirttiği anlatısında, cinsel yönden herhangi bir çalışma yapılmadığına değinmiştir.

K1: “Bu soruyu okurken ister istemez gülmek istedim özellikle cinsel eğitim kısmına. Türkiye’de cinsellikle ilgili en ufak bir şeyin olduğunu düşünmüyorum ki eğitim olsun. Bulduğumuz toplumda cinsellik hakkında konuşmak pek mümkün

olmuyor. Cinselliği konuşmak ayıplanıyor, kötü, günah bir şey yapıyormuş gibi gösteriliyor. Erkeğin kadına göre daha baskın bir şekilde görülmesi ve daha üstün olması, kadınların bu konuda ise hiçbir şekilde söz hakkı yok bizim ülkemizde böyle cinsel eğitimler veriliyor. Bunun sonucunda bizler cinsel yaşamlarımızda bile ezilen taraf oluyoruz. Daha bedenlerimizi bile tanımıyoruz ki cinsellikten bir keyif alalım. Kadınların tek amacı erkeğe hizmet etmek başka bir şey yok verilen cinsel eğitimlerde. Cinsel ilişkilerde bir sorun olursa bunun tek sorumlusu kadın olarak görülüyor. Erkeğin bir problemi olsa dahi bu durumun suçu kadınlara yıkılıyor. Toplumda ki bu tarz tabular sağlıklı cinselliğin oluşmasına engel oluyor.”

K1’in anlatısı gibi K7 de cinsellik yönünden herhangi bir şey yapılmadığını ancak lise zamanlarında nadirde olsa süre ve içerik açısından yetersiz küçük bilgilendirmeler yapıldığını söylemiştir. Katılımcıların çoğunun verdiği ortak cevaplar, ülkemizde cinsel sağlık ve cinsel eğitim yönünden herhangi bir uygulama yapılmadığı veya yetersiz olduğunu, özellikle kadınlar açısından bu konuların önem arz ettiğini belirtmektedir.

Cinsel sağlık ve cinsel eğitimlerin bireye küçüklükten itibaren aile ortamında ve okul hayatında öğretilmesi gerekliliğine vurgu yapan K2, bilgilerinin çoğunu kitaplar ve internette edindiğini, kadınların cinselliğin ne olduğunu evlenince öğrendiğini çocuğa küçükken cinsel sağlık eğitimi verilirse bir çok problemin ortadan kalkacağını ifade etmektedir.

Cinsel Deneyim

Katılımcıların ilk gecesinde neler hissettiniz sorusuna vermiş oldukları cevapların neredeyse çoğunun ortak olduğu görülmektedir. Katılımcılar evlenmeden olan ilk birlikteliklerinden sonra kendilerini ahlaksız hissettiklerini, utandıklarını, ayıp bir şey yaptıklarını ve pişman olduklarını belirtmektedir.

K1: *“Daha önce böyle bir durumda hiç kalmadığım için çok heyecanlandım ve gergindim. Kendimi çok kastım, gereksiz bir korkum vardı. Çok acımasından korkuyordum sanırım. İlk başta gerçekten canım çok kötü yandı orda bırakmak istedim ve erkek arkadaşına bunu belli edememek bırak istemiyorum diyememek de ayrı bir zorlayıcı durumdu.... Bunu yaptıktan iki üç gün o kanı görüp aklıma geldikçe pişmanlığa büründüm. Kendimi çok ayıp bir şey yapıyormuşum bunu yapmamalıyım gibi hissettim. Karşımdaki adamın benim hakkımda ne düşündüğünü de çok merak ettim...Kasık bölgelerimde yanmalar, karınca lanmalar hissediyordum ancak sırf erkek arkadaşım istiyor diye kendimi devam etmeye zorluyordum. Ama sonuç olarak kendimi her defasında bedendeki acıyı geçiyorum psikolojik olarak kötü hissediyordum bunu yapmamalıydım, öyle dü-*

şünüyordum. Bekâret kavramının yoğun olduğu bir yörede büyüdüm ve şu an düşünüyorum bunu yaparak namussuz bir insan mı oldum bunu düşünüyorum.”

Bir diğer katılımcı K10, ilk cinsel deneyimini 18 yaşında zorla evlendirildiği eşiyle yaşadığını, 30 yılı aşan evliliğinde hiç mutlu olmadığını, kocasının istediği zamanlarda cinsellik yaşamaya zorlandığını ve hep bunun çabucak bitmesini istediğini aktarmıştır. Kadınlar, evlenmeden önceki birliktelikleri öğrenildiğinde yaftalanmaktan korktuklarını ifade etmiş, yine aynı şekilde ailesinin öğrenmesi halinde öldürebileceğini düşünenlerin anlatıları da bulunduğu görülmektedir.

K6: *“İlk birlikteliğimde canım çok yanacağını düşündüm, aşırı korktum. Düşündüğüm gibi olmadı. İlk cinsel ilişkiye dair çok şey duydum yani ama bence doğru değillerdi çünkü ben acı hissetmedim hatta erkek arkadaşımın içime girdiğini bile anlamadım diyebilirim. Fiziksel olarak bir acı hissetmedim ama sonrasında çok düşündüm keşke yapmasaydım, ben ne yaptım diye. Ailem duysa beni öldürebilirdi, çevrem duysa hakkımda neler söylerlerdi diye.”*

K3 anlatısında yaşadığı ilk cinsel deneyiminde utandığını ve toplumun bu durumdan dolayı ona hangi şekilde bakacağını bilmediğini belirtmektedir.

K3: *“İlk cinsel deneyimimi yaşarken utandım ve açıkçası korktum. Bu zamana kadar o anın her zaman acı verici olacağı söylendiği için bu duruma odaklanarak biran önce bitmesini bekledim. Sonrasında da kendimi çok farklı hissettim yani insanların bana bakış açısının ne olacağını bilmiyordum. Erkeklerin sohbet arasında övünerek anlatacağı deneyim benim toplum tarafından dışlanacağım korkusunu hissetmemden öteye gitmedi.”*

İlk cinsel birlikteliğinin istemenin dışında erkek arkadaşının baskısı ile oluştuğunu belirten ve cinsel birlikteliklerinin bitiminde utandığını vurgulayan başka bir anlatıda ise K5’in anlatısıdır.

K5: *“Çok isteyerek yaşadım diyemeyeceğim. Biraz erkek arkadaşımın zoruyla oldu. İlk ilişkimdi ve bana bunun her ilişkide olmasının gerektiğini yoksa ilişki olmayacağını söylemişti. Bende onu kaybetmek istemediğim için yaptım.”*

Bir buçuk sene sürdü ve ben her birlikteliğimden sonra kendimden utanıyordum. Ayrıldığımız zamanda çok ağladım bunu nasıl yaptım, neden yaptım, ben şimdi ne oldum diye.”

İlk cinsel birlikteliğini kocasından gördüğü şiddet neticesinde bayıldığı için hatırlamadığını belirten bir kadın olan K10, çok küçük yaşta evlendirildiğini, ilk gece korkudan cinsel ilişkiye giremediğinde eşinin ailesine aktardığını ve ailenin onda bir “kusur” olduğunu düşündüğünü ve ikinci gece de korkusundan istemiyorum

dediğinde dayak yiyerek bayıldığını ve kanlar içinde bir yatakta sızı ile uyandığını aktarmaktadır. Bu örnekte görülen, aile içi cinsel şiddet içinde yaşadığımız toplumda kadın cinselliğinin ifade edilmesi ve tartışılması gereken önemli bir yönüdür.

Cinsel Talepler ve Cinsel İlgisizlik

Katılımcılara “Karşı taraftan gelen cinsel birleşme taleplerini yerine getiriyor musunuz? Bu talepler karşısında nasıl hissediyorsunuz? Yaşadığınız cinsel birleşmenin bitiminde neler hissediyorsunuz?” sorusu yöneltilmiş ve bu soruya vermiş oldukları cevapların “İlk cinsel deneyiminizde neler hissettiniz veya ne tür sorunlar yaşadınız anlatır mısınız?” sorusuna vermiş oldukları cevaplarla benzer nitelikler taşıdığı gözlemlenmiştir. Katılımcılar cinsel birleşme taleplerini yerine getirip getirmediği sorulduğunda, 4 tanesi bu talepleri olumlu şekilde yerine getirdiğini belirtirken, 5 tanesi yerine getirmediklerini veya zoraki şekilde yerine getirmeye çalıştıklarını, 1 tanesi ise eşinin böyle bir talebinin artık olmadığını belirtmiştir. K3 cinsel birliktelik için sevgi ve güven duymaya ihtiyaç olduğunu belirtirken, ancak bu şekilde karşılıklı haz alınacağını söylemektedir. K9 cinsel birlikteliklerine iğrenerek baktığını, eğitimsiz olduğundan ve çalışmadığından kocasının suyuna gitmek için kabul ettiği cinsel birliktelikler sırasında herhangi bir çaba göstermeden sadece bitmesini beklediğini vurgulamaktadır. Yine bir diğer evli kadın katılımcı K10 ise eşine sevgi yönünden bir şey hissetmediğini ve bu durumdan dolayı eşinin ona olan dokunuşlarından zevk almadığına dikkat çekmektedir. Partnerinin yönlendirmeleri ile cinsel birlikteliğini sürdürdüğünü ancak haz almadığını belirten bir başka anlatıda karşımıza çıkmaktadır.

K2: “Evet getiriyorum çünkü ne yapacağıma dair bir fikrim yok. Partnerim tecrübeli olduğu için onun yönlendirmesine göre hareket ediyorum. Dolayısıyla bittiği zaman partnerimin memnun kalıp kalmamasına göre bir şeyleri doğru ya da yanlış yaptığımı anlıyorum. O istediği için yapıyorum ama istemese böyle bir şeyi hiç istemem sanırım çünkü zevk almıyorum.”

Yukarıdaki soruya ek olarak araştırmaya katılan kadınlara “Cinsel yaşama karşı ilgisizlik duyar mısınız? Bu durumun nedeninin ne olduğunu düşünüyorsunuz?” sorusu sorulmuştur. Katılımcılara yöneltilen bu soru neticesinde elde edilen bulgular, katılımcıların genelinin cinselliğe yönelik ilgisiz bir tutum sergilediklerini ortaya koymuştur. Bazı katılımcılar en başından beri cinselliğe karşı ilgisiz olduğunu belirtmekte, bazı katılımcılar ise cinselliğe karşı bir ilgilerinin olduğunu ancak bu ilgilerinin daha sonralarında sönüğünü belirtmektedir. Bu durumun nedenleri ise farklı şekillerde yorumlanmaktadır. Birkaç katılımcı bu durumun nedenini yaşadığı sağlık problemleriyle bağdaştırırken, bazıları çevrelerinden dolayı olduğunu belirtmektedir.

K1 anlatısında cinselliği uzun zamandır merak ettiğini ancak şu zaman diliminde herhangi bir ilgisinin olmadığını belirtmektedir.

K1: “Cinsellik benim bayadır merak ettiğim ve benim ilgimi çok çeken bir konuydu.... Cinselliğe olan bu ilgim şuan hiç yok, düşüncesi bile kötü geliyor. Zevk alamadığım bir döngünün içerisinde buluyorum her zaman kendimi. İlk gece için tamam diyorum her şey normaldi, tıpkı bize anlatıldığı gibi bir acı yaşadım buraya kadar her şey benim için tamamdı ancak her birlikteliğimde sürekli bir acıyla ağrıyla karşı karşıya kalıyorum. Sürekli acı çektiğim hiç keyif alamadığım bir şeyi de yapmak istemiyorum uzak kalmak istiyorum.

Bu durumun nedenlerinin ise iki taraflı olduğunu düşünüyorum. Bedenimde büyük bir acı varken beynimin içi karmakarışık. Birisiyle evlenmeden birliktelik yaşıyorum diye kendimi suçlu hissediyorum. O anda bu düşünceler aklımdan hiç çıkmıyor.”

K8 cinselliğin onun için ilgisiz kalabileceği bir durum olmadığını belirttiği anlatısında, sağlık problemlerinden dolayı isteğinin kaybolduğuna dikkat çekmekte durumunu “Aslına bakılırsa ilgim kaybolmuş değil de isteğim kaybolmuş gibi hissediyorum” sözleriyle açıklamaktadır. K7 ise yaşadığı cinsel sağlık probleminden dolayı, cinsellikten eskiden zevk aldığını ancak şu an böyle bir zevk alamadığını belirtmektedir.

K7: “Eşimle ilk birlikteliğimde müthiş zevk almıştım. Orgazm olduğum zamanlar bu zevkim ikiye üçe katlanırdı. Genelde her birlikteliğimizde hem ben hem o orgazm olurduk. Bir sene öncesine kadar da cinselliğe hep ilgim vardı. Sonra birden orgazm olamamaya başladım. Sürekli istediğim şeyken artık keyif alamadığım bir hale büründü.”

SONUÇ VE ÖNERİLER

Kadın cinselliğini patriyarkal düzen çerçevesinde değerlendirmeyi amaçlayan bu çalışmada patriyarkal düzen ve bu düzenin hüküm sürdüğü toplumlarda kadın cinselliği ve bu düzenin kadın cinselliğine etkileri anlaşılmalı çalışılmıştır. Bu bağlamda İstanbul ilinden kolay ulaşılabilir 10 kadının, bu konu ile alakalı görüşleri araştırmanın amacına yönelik ipuçları sunmaktadır. Kamusal alandan özel alana kadar tahakküm kuran patriyarkal düzen, doğuştan erkeklere her alanda özgürlük tanırken, kadınları çoğu alanda hatta yatak odalarında bile sınırlandırmış, baskılamıştır. Özellikle kamusal ve özel alanın iç içe geçmesi nedeniyle, kadınların bedenleri üzerindeki haklarına doğrudan müdahale edildiği görülmektedir. Bu düzen kadınları gerici normların sınırları içerisinde mahkûm etmiştir.

Patriyarkanın yıllarca kök saldığı egemenlik anlayışı, aile ve toplumun eksik, yanlış ya da geleneksel bakış açısıyla devam ettiği görölmektedir. Dünyanın çoğu toplumlarında bugün hala daha, kadınların en temel hakları ellerinden alınmaya çalışılmaktadır. Kadınların ellerinden alınmaya çalışılan bu hakların nedenleri ise dini, kültürel ve sosyal faktörlere dayandırılmaktadır. Bu faktörler yalnızca kadınların haklarını ellerinden almakla kalmayıp, aynı zamanda kadınların insanlığa herhangi bir koşul gütmenden hizmet etmesini beklemektedir.

Bu durumun en önemli göstergesi ise, kadınların toplumun devamını sağlama konusunda bir araç olarak görülmesidir. Bu anlayış 21.yy'a kadar değişmeden devam etmiş, tek tanrılı dinlerin benimsendiği dönemlere kadar varlığını sürdürmüştür. Bütün bu durumlara ek olarak, milliyetçi fikirler de kadının bedeninin, her koşulda hizmet etmesi gerekliliğini vurgulamaktadır. Örneğin, belli zaman dilimlerinde veya savaş durumlarında kadınlardan daha çok doğurması beklenmektedir. Ancak bunun dışında ise bazı toplumlarda kadınların doğurmasının engellenmesine yönelik çalışmalarda yapılmaktadır. Bütün bu durumlar ise, kadın bedeninin ihtiyaç doğrutusunda yönlendirildiğini işaret etmektedir. Yukarıda anlatılan bütün bu durumlardan hareketle, Türkiye'de de kadın cinselliğinin çeşitli faktörlerle bağdaştırılarak denetim altına alınmaya çalışıldığını görmekteyiz. Mesela kadın bedeninin doğurmayla özdeleştirelmesi ve kadınların doğurmaya özendirelmesi, aynı zamanda kürtajın engellenmesi ya da sosyal-ekonomik problemler nedeniyle kadınlara kürtaj haklarının verilmesi bu durumun en güzel göstergesi olmuştur. Yapılan araştırmanın sonuçlarının ise bu bilgilerle örtüştüğu görölmektedir.

Araştırma sonuçlarına göre, patriyarkal düzenin diğer alanlarda olduğu gibi kadın cinselliğini de kendine göre yeniden ürettiğini, kadınları bu alanda sınırlandırdığını, pasif konuma getirdiğini ve kadınları eşitsizliğe ya da baskılanmaya maruz bıraktığını göstermektedir. Bulgular, kadın cinselliğindeki eşitsizliği belirtmekle kalmamış bu eşitsizliğin her alanda olduğunu vurgulamıştır.

Alanyazın incelendiğinde toplumların, düşünce ve davranışlarında ilerlemeler olduğu ancak bu ilerlemelerin beklenen ve istenilen düzeyde olmadığı görölmektedir. Yapılan araştırma sonuçları da bu bulgularla örtüşerek toplumun kadın cinselliği üzerinde hala daha geleneksel tutum sergilediğini göstermektedir. Sonuçlar kadın cinselliğinin toplumun elinde olduğunu vurgulamakta, nitekim bu bulguların her kadın için aynı tecrübelerle sınırlandırılmadığını belirtmektedir. Elde edilen sonuçlara bakıldığında, cinselliğin toplum ve kültürlere göre hatta aynı kültürlerin içerisinde bile lokal olarak farklılıklar gösterdiği gözlemlenmektedir. Cinselliğe bakış açısında bu denli farklılıklar meydana gelmesinde elbette ki birçok faktörün etkisi bulunmaktadır. Aynı kültür içerisinde yaşıyan kadınların cinselliğe bakış açısında fark yaratan etmenlerden bir tanesinin de eğitim seviyesinde ki farklılıklar olduğu göze çarpan bir başka husustur. Temelde tüm kadınların ataerki ile sorunları ortak olsa da bu sorunları anlamlandırma ve mücadele etme zeminleri

bu noktada değişkenlik göstermektedir. Dolayısıyla araştırma sonuçları neticesinde ekonomik bağımsızlığını ele almış ve eğitim seviyesi yüksek kadınların kendini, bedenini tanımadaki ve cinselliğe bakış açısındaki farkındalığının toplumdaki diğer kadınlara göre daha bilinçli olduğu yorumunda bulunmak mümkündür. Yine araştırmada elde edilen alıntılar baz alındığında bazı katılımcıların cinselliği, evlenmeden önce konuşulması ve gerçekleştirilmesi namahrem bir konu olmasıyla belirttiği gözlemlenirken, bazı katılımcıların ise cinselliği çevresinden edindiği bilgilerle sürdürmeye çalıştığını belirttiği görülmektedir.

Araştırma sonuçları patriyarkal düzendeki kadın cinselliğinin üzerinde etkileri de içermektedir. Bu etkiler; kadınların kendilerini cinsel ilişkiye girmeden önce huzursuz hissetme, korkma, gerilme, ne yapacağını anlayamama, ne hissettiğini anlayamama, kadının tek görevinin yatakta erkeği mutlu etme ve cinsel ilişkinin acı veren, korku dolu anlar olduğu düşünceleri ile belirtildiği görülmektedir. Çalışmanın bulguları, kadınlara göre erkeklerin cinsellik konusunda çocuk yaştan itibaren büyük özgüvenle yetiştirildiği, ergenlik çağındayken bir kadınla cinsel ilişkiye girmesi yani kendi aralarındaki ifadeyle “milli oluşlarıyla” yüceltildiği belirtilirken, kadınların cinselliğinin yasaklanması, sınırlandırılması veya ilişkiye girdikten sonra utanç ve pişmanlık duyguları gütmesi, bu durumun nedeninin ise toplumdaki dışlanma ve ötekileştirilmesi yönündeki korkuları olduğu belirtilmektedir. Ayrıca araştırma sonuçları kadınların cinsellik yönünde kendilerini keşfetme sürecinde, aile bireylerinden ya da yakın çevrelerindeki bireylerden kısıtlı bir deneyim aktarma süreci olduğunu ve kadın cinselliğine yönelik gerçekleştirilen çalışmaların çok kısıtlı olduğunu vurgulamaktadır. Bütün bu bulgulardan yola çıkarak, patriyarkanın kadın cinselliğine olumsuz birçok etkileri olduğunu söylemek mümkündür.

Patriyarkanın kadın cinselliğine etkilerinin günümüzde de devam ettiği görülmektedir. Bu sebeple, bu durumun nedenlerini ve sonuçlarını anlama amacıyla yapılan veya yapılacak olan araştırmalar önem arz etmektedir. Konu ile ilgili alan yazılar incelendiğinde bu amaçla yapılmış olan araştırmaların sınırlılığı görülmektedir. Nitel yöntem ile elde edilen bulguların ise literatüre katkıda bulunacağı düşünülmektedir. Araştırmanın sınırlılıkları ise çalışma grubunun az sayıda katılımcı içermesi ve araştırma aracı olarak görüşme formları kullanılmış olmasıdır. Konu ile ilgili yapılacak olan diğer araştırmaların çalışma grubunu genişletmesi ve farklı araştırma araçlarıyla hem daha derinlemesine, hem de daha geniş bir kitleden veri toplanması önerilmektedir.

Geçmiş yıllara göre bilgiye erişimin kolay ve hızlı gerçekleşiyor olması bugün bizlere doğrunun ve yanlışın iç içe geçebilmesinin mümkün olduğunu göstermektedir. Yetişkin bireylerin sağlıklı ve mutlu bir cinsel yaşam sürmelerinin ruhsal ve bedensel sağlıkları açısından büyük önem taşıdığı bilinmektedir.

Dolayısıyla kadınların cinsellik konusunda bilgi edinme, bedenini tanıma ve cinselliğe dair karar alma-verme mekanizması en doğal haklarının olduğunun bilinmesi amacıyla araştırmalar yapılması bu hususta cinsel hakların bilinmesi ve çocukluktan itibaren özellikle kız çocuklarına cinsel sağlık ve cinsel eğitim yönünden bilgilendirilmeler yapılması önerilmektedir. Bununla beraber okul hayatları boyunca cinsel yönden programların yapılma ve devam ettirilmesi önerilebilir. Yine kadın cinselliği hakkındaki tabuların yıkılması ve bilginin arttırılmasında günlük hayatta milyonlarca insanın saniyeler içerisinde erişebildiği gazete, sosyal medya, ana haber ve tv programları önemli bir rol oynamaktadır. Çünkü ataerkinin tekelinde olan basın ve yayın kuruluşlarının her gün toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin yeniden üretildiği ortadadır. Medya, kadını “namus” ve “ahlak” terimleri çerçevesinde ele almakta, bununla birlikte cinsellik, iktidar, aşk, aldatma, aldatılma, intikam, kıskançlık gibi konuların merkezine yerleştirmekte, “annelik” ve “ev kadınlığı” gibi kalıpların içine koyarak makul kadın profilinin yeniden üretimine olanak sağlamaktadır. En mikro örneğini ele aldığımızda bile herkes tarafından izlenen, reyting rekorları kıran dizilerin senaryolarının da benzer çerçeve içerisinde yazıldığını görmekteyiz. Medyada toplumsal cinsiyet eşitliğinin ön plana çıkarılması, cinselliğe dair sağlıklı ve doğru bilginin ortaya koyulması gerekmektedir. Kadın cinselliğinin patriyarkanın hiyerarşisinden çıkartılabilmesi için çok yönlü, bilgi ve bilim temelli çalışmalar yapılmalıdır.

Yazar Katkı Oranları:

Çalışmanın Tasarlanması GA (%50), JCE (%50)

Veri Toplanması GA (%100)

Veri Analizi GA (%60), JCE (%40)

Makalenin Yazımı GA (%60), JCE (%40)

Makalenin Gönderimi ve Revizyonu GA (%50), JCE (%50)

KAYNAKLAR

- Aktaş, G. (2013). Feminist söylemler bağlamında kadın kimliği: erkek egemen bir toplumda kadın olmak. *Edebiyat Fakültesi Dergisi* (1), 53-72.
- Atabek, E. (1989) Kışkırtılmış erkeklik bastırılmış kadınlık, İstanbul: Altın Kitaplar Yayınevi.
- Bebel, A. (1996). Kadın ve sosyalizm. (Çev. Ed.: S. N. Kaya, Red: İ. Yarkın). Ankara: İnter Yayınları.
- Berktaş, F. (2003) Tarihin cinsiyeti, Metis Yayınları.
- Bhasin, K. (1993). What is patriarchy, New Delhi: Raj Press.
- Bourdieu, P. (2015). Erişim tahakkümü (2) (Çev. B. Yılmaz). İstanbul: Bağlam Yayıncılık. (Orijinal çalışma basım tarihi 1998).
- Byers, E. S. (1996). How well does the traditional sexual script explain sexual coercion? Review of a program of research. *Journal of Psychology and Human Sexuality*, 8, 7-25.
- Christensen, L. B., Johnson R.B. Ve Turner L. A. (2015). Araştırma yöntemleri desen ve analiz. (Çev. A. Aypay). Ankara: Anı Yayıncılık.

- Creswell, J. W., Ve & Clark, V. L. P. (2007). *Designing and conducting mixed methods research* (2nd ed.). Thousand Oaks, California: Sage Publication.
- Demir, Z. (2014). *Modern ve postmodern feminizm*. İstanbul: Sentez Yayıncılık.
- Engels, F. (1987). Ailenin özel mülkiyetin ve devletin kökeni. (Çev. K. Somer). Ankara: Sol Yayınları.
- Engels, F. (2003). Ailenin, özel mülkiyetin ve devletin kökeni. Seçme Yapıtlar, Eriş Yayınları.
- Fortier, L. (1975). Women, sex and patriarchy. *Family Planning Perspectives*, 7(6), 278-281 <https://doi.org/10.2307/2133662>.
- Glesne, C. (2013). Nitel araştırmaya giriş (Çev. A. Ersoy, P. Yalçınoğlu). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Heywood, A. (2013). Siyasi ideolojiler. Ankara: Adres Yayınları, 3 Basım.
- İlkkaracan, P. (2003): 12,13). Müslüman Toplumlarında Kadın ve Cinsellik. *Müslüman Toplumlarında Kadın ve Cinsellik* (s. 7-265). içinde İletişim Yayınları.
- İnceoğlu, Y., Ve Kar, A. (2010). Dişlilik, güzellik ve şiddet sarmalında kadın ve bedeni. İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- Kandiyoti, D. (2011). Cariyeler, bacılar, yurttaşlar ataerkil örüntüler. Metis Yayınları, 3. Basım. Türk toplumunda erkek egemenliğinin çözümlenmesine yönelik notlar.
- Karataş, Y. (2007). Sosyal bilim araştırmalarında paradigma değişimi: nitel yaklaşımın yükselişi. *Türkiye Sosyal Hizmet Araştırma Dergisi* 1, s. 2-86.
- Kaya, Y., Ve Aslan, E. (2015). Kadın cinselliğinde gelenekler ve kültür. *Kadın Cinsel Sağlığı*, 214-217.
- Komut, S. (2011). Türkiye'de kadın, cinsellik ve kürtaj. *Sosyal ve Beşeri Bilimler Dergisi* (3), 87-95.
- Kuş, E. (2012). Nicel-nitel araştırma teknikleri: Sosyal bilimlerde araştırma teknikleri, Nicel mi? Nitel mi? Ankara: Anı Yayıncılık.
- Marshall, G. (1999). Sosyoloji sözlüğü. (Çev. O. Akınhay, D. Kömürçü). Ankara: Bilim ve Sanat Yayınları.
- McKinnon, C. (1992) "Sexuality", *Knowing Women Feminism And Knowledge*, Helen Crowley ve Susan Himmelweit (Der.), Cambridge:Polity Press.
- Mitchell, J. (1985). Kadınlık durumu. (Çev. G. İnal, G. Savran, & Ş. Tekeli, Çev.). İstanbul: Kadın Çevresi Yayınları.
- Person, E. S. (2017). Sexuality as the mainstay of identity: psychoanalytic perspectives. In *The Sexual Century*. New Haven: Yale University Press, 31-54 <https://doi.org/10.12987/9780300147278-004>.
- Sancar, S. Ü. (2004) Otoriter Türk modernleşmesinin cinsiyet rejimi, *Doğu-Batı Dergisi*.
- Sancar, S. Ü. (2016). Erkeklik: imkânsız iktidar; ailede, piyasada ve sokakta erkekler. İstanbul: Metis Yayınları.
- Smuts, B. (1995). The evolutionary origins of patriarchy. *Human Nature* 6, 1-32. <https://doi.org/10.1007/BF02734133>.
- Sultana, A. (2010). Patriarchy and women s subordination: a theoretical analysis. *Arts Faculty Journal*. 1-18. <https://doi.org/10.3329/afj.v4i012929>.
- Thebaud, F. (2005). Toplumsal cinsiyet araştırmaları, kadınların tarihi: yirminci yüzyılda kültürel bir kimliğe doğru (Ed. Handan Akdemir). İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları. Cilt: V.
- Walby, S. (2016). Patriyarka kuramı (Çev. H. Osmanağaoğlu). Dipnot Yayınları.
- Weber, M. (2014). Toplumsal ve ekonomik örgütlenme kuramı. (Çev. Ö. Ozankaya). 2. İstanbul: Cem Yayınevi. 2. Basım, İstanbul.

FEMALE SEXUALITY IN PATRIARCHAL ORDER

EXTENDED ABSTRACT

Aim and Scope: This article aims to conduct a discussion that reveals the relationship of patriarchal order with female sexuality. Besides, the study of the effects of patriarchal order on female sexuality is another purpose of the study. The study was carried out in the province of İstanbul. The research questions created in this context are presented below:

1. What do you think about male and female sexuality? Do you think there's a difference between the two?

2. Who do you talk to about sexual matters? Do you have any trouble with that?
3. Do you believe that the information you obtain from your environment regarding sexuality is accurate? Does this information have any effect on your sex life? What effect?
4. How knowledgeable do you consider yourself about sexual health right now?
5. What do you think about sexual health and sexual education in our country?
6. How do you evaluate sexual intercourse according to the society and culture you live in?
7. Can you tell us how you felt or what kind of problems you experienced in your first sexual experience?
8. Do you fulfill sexual intercourse requests from the other side? How do you feel about these demands? How do you feel at the end of your sexual encounter?
9. Do you have apathy towards sex life? What do you think is the reason for this?

Methodology: A qualitative research model and status study pattern were used in this research. At the same time, qualitative interview technique was used to determine the data in order to make the participants more free and to express themselves better due to the subject being investigated. In this regard, structured interview forms developed and organized by the researcher were used. It was selected by sampling method for sampling purposes selected in the study. When selecting the sample of the study, criteria samples from the purpose sample types were used as it is aimed to carry out the research with individuals who meet certain criteria. In this study, the sample consists of 10 randomly selected female individuals living in Istanbul in 2022-2023, over the age of 18, who agreed to participate in the study of their own volition.

Results and Suggestions: The results of the study emphasize that female sexuality is in the hands of society, as these findings are not limited to the same experiences for each woman. These effects are as follows; it is seen that women feel uneasy before having sex, fear, and stretching; the only task of the woman is to make the man happy in bed, and sexual intercourse is indicated by the thoughts that there are painful, fearful moments. The findings of the study indicate that women's sexuality is banned, restrained or felt shame and remorse after intercourse, and the reason for this is their fear of being excluded and marginalized from society. In addition, the research results emphasize that women have a limited experience in the process of exploring themselves in the direction of sexuality from family mem-

bers or individuals in their immediate vicinity, and that studies on female sexuality are very limited.

It is recommended to carry out research in order to know that women have the most natural rights to learn about sexuality and their body. They also have the right to make decisions about sexuality and to inform girls about sexual health through the use of sexual education, especially from childhood. Furthermore, it is recommended to create and maintain sexual programmes throughout their school life.

Keywords: *Sexuality, Female, Patriarchy.*

